

Suvestinė redakcija nuo 1999-02-13 iki 2004-06-19

Įsakymas paskelbtas: Žin. 1997, Nr. [70-1790](#), i. k. 0953010ISAK00000033

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS MINISTERIJOS

**Į S A K Y M A S
DĖL TVENKINIŲ EKSPLOATAVIMO TAISYKLIŲ**

1997 m. birželio 25 d. Nr. 109
Vilnius

Atsižvelgdamas į susidariusią tvenkinių naudojimo ir priežiūros būklę,
ĮSAKAU:

1. Paskelbti „Valstybės žiniuose“ Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerijos 1995 m. kovo 7 d. įsakymu Nr. 33 patvirtintas Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipines taisykles (LAND 2-95).
2. Juridiniams ir fiziniams asmenims, kurių balanse yra užtvankos, užbaigti anksčiau parengtų tvenkinių eksploatavimo taisyklių patikslinimą pagal tipines taisykles (LAND 2-95) iki 1998 m. gruodžio 30 dienos.
3. Aplinkos apsaugos ministerijos informacijos kompiuterinėje sistemoje vadovautis reikšminiais žodžiais: „vanduo“, „valdymas“.

STATYBOS IR URBANISTIKOS MINISTRAS,
PAVADUOJANTIS APLINKOS APSAUGOS MINISTRĄ

ALGIS ČAPLIKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos
ministerijos 1995 m. kovo 7 d. įsakymu Nr. 33

Įsigalioja nuo 1995 m. kovo 15 d.

TVENKINIŲ NAUDOJIMO IR PRIEŽIŪROS TIPINĖS TAISYKLĖS**LAND 2-95**

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 842 patvirtintais Aplinkos apsaugos ministerijos nuostatais, Aplinkos apsaugos ministerijos patvirtinti normatyviniai reikalavimai privalomi visiems Lietuvos Respublikos juridiniams ir fiziniams asmenims.

Anksčiau išleisti normatyviniai dokumentai tvenkinių naudojimo ir priežiūros taisyklių sudarymo klausimu nuo 1995 m. kovo 15 d. nebegalioja.

**TVENKINIŲ NAUDOJIMO IR PRIEŽIŪROS TAISYKLIŲ SUDARYMO AIŠKINAMASIS
RAŠTAS**

1. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 6 str. 3,4 ir 9 punktais bei 15 ir 19 straipsniais, taip pat Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerijos nuostatų 6.4 punktu ir 7.8 punktu, tvenkiniams ir užtvenktiems ežerams sudaromos tvenkinio (ežero) naudojimo ir priežiūros taisyklės. Kai taisyklės sudaromos užtvenktiems ežerams, tai visur vietoj „tvenkinys“ rašoma „užtvenktas ežeras“.

2. Tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklės sudaromos visiems respublikoje esantiems tvenkiniams bei užtvenktiems ežerams, kurių plotas yra 5,0 ha ir daugiau. Mažesniems kaip 5,0 ha plotą turintiems tvenkiniams bei užtvenktiems ežerams taisyklės sudaromos tuo atveju:

1) kai tvenkinys arba užtvenktas ežeras turi pastovų vandens vartotoją, kuris per parą suvartoja ne mažiau kaip 10 m³ vandens,

2) kai tvenkinį sudarančios užtvankos, šliuzo ir t. t. patvankos aukštis $H_{pt} > 3$ m,

3) kai $H_{pt} < 3$ m, bet žemutiniame bjefe yra pastatų, kelių ir kitų svarbių objektų, kuriems tvenkinio avarinio išsiliejimo atveju grėstų pavojus,

4) kai tvenkinys (ežeras) yra reikšmingas gamtos saugos požiūriu.

3. Iš tvenkinio suvartojant 10 m³/parą ir daugiau vandens, būtina turėti Aplinkos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka išduotą galiojantį leidimą.

4. Tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklės rengiamos sudarant tvenkinio projektą. Už taisyklių esantiems tvenkiniams sudarymą atsakingi fiziniai ir juridiniai asmenys, kurių balanse yra hidrotechniniai statiniai ir potvynių pralaida. Pasikeitus tvenkinio ar hidrotechninių statinių charakteristikoms, atsiradus naujiems vandens vartotojams, taisyklės būtina koreguoti. Už koregavimą atsakingi fiziniai ar juridiniai asmenys, dėl kurių veiklos atsirado pakitimai. Koreguotos taisyklės derinamos ir tvirtinamos ta pačia tvarka, kaip ir naujai sudarytos.

5. Tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklių paskirtis – pateikti tvenkinio pagrindinius duomenis, nurodant eksploatuojančiam personalui, kaip užtikrinti tvenkinio hidrostatiinių ir įrenginių tinkamą techninę būklę, kaip paskirstyti vandenį vartotojams, esant įvairioms hidrologinėms situacijoms, optimaliai užtikrinant jų poreikius ir normalią vandens telkinio ekologinę būklę.

Taisyklių reikalavimai privalomi eksploatuojančiai organizacijai, visiems vandens vartotojams nepriklausomai nuo jų žinybinio pavaldumo ir visiems piliečiams.

6. Parengtas taisyklės privalo gauti: Aplinkos apsaugos ministerija (3 egz.), taisyklės parengusi organizacija, rajono valdyba (ekologas), hidrotechninius statinius su potvynių pralaida eksploatuojanti organizacija.

7. Taisyklės rengiamos pagal pateiktą tipinių taisyklių maketą ir paaiškinimus.

.....
(tvenkinio pavadinimas)

TVENKINIO NAUDOJIMO IR PRIEŽIŪROS TAISYKLĖS

UŽSAKOVAS

IŠLEIDIMO METAI.....

..... tvenkinys ant upės
..... rajonas (apskritis)
..... apylinkė (valsčius)
..... kaimas (miestas)

TVIRTINU

Aplinkos apsaugos ministerijos
Hidrografinio tinklo tarnybos
viršininkas.....

(parašas)

A. V.

.....
(vardas, pavardė)

19... m..... mėn..... d.

DERINIMAI SU SUINTERESUOTOMIS ORGANIZACIJOMIS

SUDERINTA 19... m..... mėn.... d

..... rajono valdyba

A. V.

.....
(pareigos, parašas)

.....
(vardas, pavardė)

SUDERINTA 19... m..... mėn.... d.

Aplinkos apsaugos ministerijos
Žuvų išteklių departamentas

A. V.

.....
(pareigos, parašas)

.....
(vardas, pavardė)

SUDERINTA 19... m..... mėn.... d.

Aplinkos apsaugos ministerijos
..... regiono departamentas

A. V

.....
(pareigos, parašas)

.....
(vardas, pavardė)

SUDERINTA 19... m..... mėn.... d.

A. V.

..... rajono higienos centras

.....
(pareigos, parašas)

.....
(vardas, pavardė)

SUDERINTA 19... m..... mėn.... d.

A. V.

..... rajono veterinarinė tarnyba

(pareigos, parašas)

.....

(vardas, pavardė)

SUDERINTA 19.... m..... mėn.... d.

..... tvenkinio savininkas

.....

(pareigos, parašas)

.....

(vardas, pavardė)

A. V.

1. BENDROS ŽINIOS

- 1.1. Tvenkinio paskirtis
- 1.2. Pagrindiniai naudotojai
- 1.3. Tvenkinio balansinė vertė
- 1.4. Tvenkinio hidrostatiniai yra balanse.
(fizinių ar juridinių asmenų pavadinimas)
- 1.5. Tvenkinio įrengimo metai

2. PAGRINDINIAI DUOMENYS APIE TVENKINĮ

2.1. Tvenkinio vieta

..... rajonas (apskritis)
 apylinkė (valsčius)
 upė
 Upės kodas
 Užtvankos vieta km nuo žiočių.
 Užtvankos koordinatės.....

 (nurodomos užtvankos ašies ir vandens pralaidos ašies susikirtimo taško koordinatės)

2.2. Tvenkinio charakteristikos

Altitudės: NPL..... m;
 aukšč. VL (forsuotas VL)..... m;
 žem. VL..... m.
 Plotas: esant NPL..... ha;
 esant aukšč. VL..... ha;
 esant žem. VL..... ha.
 Bendras tūris: esant NPL..... tūkst. m³;
 esant aukšč. VL..... tūkst. m³;
 esant žem. VL..... tūkst. m³.
 Naudingas tūris..... tūkst. m³.
 Naudingo tūrio sluoksnis..... m.
 Tvenkinio (esant NPL): ilgis..... km;
 maksimalus plotis..... km;
 vidutinis plotis..... km;
 kranto ilgis..... km;
 vidutinis gylis..... m;
 maksimalus gylis..... m.

2.3. Hidrotechninių statinių charakteristika

Hidrostatiniai:

(išvardyti hidrostatinius)

2.3.1. Žemių užtvanka yra.....

(vietovė)

Keteros altitudė m.

Keteros iškilimas virš NPL m.

Kapitališkumo klasė

Didžiausias aukštis m.

Ilgis palei keterą m.

Keteros plotis m.

Važiuojamosios dalies plotis..... m.

Šlaitų nuolydžiai: aukštutinio.....;
žemutinio.....

Aukštutinio šlaito tvirtinimo tipas.....

Žemutinio šlaito tvirtinimo tipas

2.3.2. Potvynių pralaida

Tipas

Medžiaga.....

Kapitališkumo klasė

Maksimalus slėgio aukštis m.

Pralaidos angos (vamzdžio) matmenys

Angų skaičius

Skačiuojamasis debitas (suminis)..... m³/s.

Tvenkinio išleidimo galimybė (ar yra dugno anga, jos matmenys)

2.3.3. Kiti statiniai ir jų charakteristika

2.3.4. Vandens ėmimo įrenginiai

(vietovė)

Tipas (konstrukcija).....

Paskirtis.....

Vieno siurblio našumas..... m³/s.

Siurblių skaičius vnt.

Iš jų atsarginių

Bendras darbo siurblių našumas..... m³/s.

Vieno siurblio galia kW.

Bendra galia kW.

PASTABA: jei prie tvenkinio yra keletas siurblių, duomenys apie kiekvieną pateikiami atskirai.

2.3.5. Žuvų apsaugos įrenginiai:

tipas.....;

tinklo aktyvumas..... cm;

atstumas tarp strypų grotelėse..... cm;

kiti techniniai rodikliai.....

.....
 Žuvų tako per užtvanką charakteristika.....

2.3.6. Hidrostatiniai yra šių organizacijų balanse:

- a) užtvanka.....
- b) potvynių pralaida.....
- c) siurblinė.....
- d) kiti statiniai.....

2.3.7. Hidrostatinius eksploatuoja:

- a) užtvanką.....
- b) siurbines.....
- c) kitus statinius.....

2.4. Pagrindinės hidrologinės charakteristikos

Baseino plotas..... km^2 .

Metinis vandens pritekėjimas: vidutinis..... tūkst. m^3 ;
 80%..... -“-;
 95%..... -“-.

Vandens pritekėjimo vidutiniai debitai:

Q_0 m^3/s ;
 $Q_{80\%}$ -“-;
 $Q_{95\%}$ -“-.

Maksimalūs pavasario potvynio vandens debitai:

$Q_{\text{vid.}}$ m^3/s ;
 $Q_{10\%}$ -“-;
 $Q_{1\%}$ -“-.

Maksimalūs liūčių vandens debitai:

$Q_{\text{vid.}}$ m^3/s ;
 $Q_{10\%}$ -“-;
 $Q_{1\%}$ -“-.

Minimalūs vasaros-rudens 30 dienų laikotarpio vandens debitai:

$Q_{\text{vid.}}$ m^3/s ;
 $Q_{80\%}$ -“-;
 $Q_{95\%}$ -“-.

Minimalūs žiemos 30 dienų laikotarpio vandens debitai:

$Q_{\text{vid.}}$ m^3/s ;
 $Q_{80\%}$ -“-;
 $Q_{95\%}$ -“-.

Gamtosauginis debitas..... m^3/s .

Aukščiau esančių tvenkinių įtaka pritekėjimo režimui.....

3. TVENKINIO DARBO REŽIMAS

Šiame skyriuje pateikiami duomenys apie vandens išteklius visais metų laikais, nuotėkio reguliavimo principus, vandens naudojimą ir vandens vartotojus, hidrostatinių eksploatavimą ypatingomis sąlygomis. Taip pat pridedami vandens ūkio skaičiavimai 50 ir 95% tikimybės metais,

nurodomi gamtosauginio debito praleidimo ir reguliavimo įrenginiai, jų eksploatavimo ypatumai. Vandens ūkio skaičiavimo lentelė pateikta 12 priede.

4. APLINKOSAUGOS REIKALAVIMAI

4.1. Būtina reguliariai stebėti tvenkinio sanitarinę būklę ir vandens kokybę, esant reikalui, atlikti laboratorinius vandens kokybės tyrimus. Visais atvejais tiriant būtina nustatyti pH, Koli titrą, suspenduotų medžiagų, ištirpusio deguonies, BDS₅, naftos produktų, amoniako ir amonio jonų, bendrojo azoto ir bendrojo fosforo kiekį mg/l. Jei įtariama, kad teršiama kitomis specifinėmis medžiagomis (detergentais, sunkiaisiais metalais, pesticidais), būtina tirti vandens užterštumą tomis medžiagomis.

4.2. Tvenkinio vandens apsaugos juosta ir zona (kada, kas ir kokiose ribose nustatė)

.....

Taisyklėse pateikiamas tvenkinio vandens apsaugos juostų ir zonų planas (3 priedas).

4.3. Tvenkinio vandens apsaugos zonoje bei juostoje bet kokia veikla ribojama Lietuvos Vyriausybės 1982 12 06 nutarimu Nr. 335 patvirtintais „Vandens telkinių apsaugos zonų sudarymo ir jų priežiūros nuostatais“ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 05 12 nutarimu Nr. 343 patvirtintomis „Specialiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis“ (XXIX skyrius).

4.4. Taisyklėse pateiktame tvenkinio vandens apsaugos zonų ir juostų plane turi būti pažymėti potencialūs vandens teršėjai ir nuotekų išleistuvų į tvenkinį vietos. Apsauginės juostos plane turi būti pažymėti ir žemės naudotojai.

4.5. Žuvų neršto metu (nuo ledo dangos ištirpimo iki birželio 20 d.) tvenkinio vandens lygis turi būti kiek galima stabilesnis ir ne mažesnis už NPL.

4.6. Į tvenkinį draudžiama išleisti ne iki normatyvų reikalavimų išvalytas nuotekas.

Nustačius, kad tvenkinyje yra vandenį teršiančių medžiagų, kurios gali būti kenksmingos žmonėms, gyvuliams, paukščiams, žuvims ir kitiems gyviems organizmams bei vandens augalijai, reikia rasti teršimo šaltinį ir imtis priemonių taršai nutraukti. Apie tvenkinio teršimą būtina nedelsiant pranešti Aplinkos apsaugos ministerijos rajono agentūrai ir Higienos centrui.

Pastebėjus, kad tvenkinyje žūsta žuvis ir kiti gyvūnai, apie tai reikia nedelsiant informuoti AAM Žuvų išteklių departamentą ir rajono agentūrą.

4.7. Pripildant tvenkinį, į žemutinį bjefą turi būti praleidžiamas ne mažesnis vandens kiekis negu gamtosauginis debitas.

4.8. Kai reikia pažeminti vandens lygį, būtina stebėti vandens lygio žemėjimo intensyvumą. Jis turi būti ne didesnis kaip 0,2 m per parą. Leidimas tvenkinio vandens lygiui pažeminti žemiau minimalaus projekcinio vandens lygio išduodamas AAM 1994 10 25 įsakymu Nr. 40 patvirtintose Taisyklėse nustatyta tvarka (13 priedas).

4.9. Tvenkinyje susidarius pastoviai ledo dangai, turi būti stebimas deguonies režimas vandenyje. Sumažėjus deguonies kiekiui iki pavojingos ribos (4 O₂ mg/l), būtina informuoti rajono aplinkos apsaugos agentūrą ir imtis priemonių deguonies režimui pagerinti.

5. HIDROSTATINIŲ EKSPLOATAVIMO PAGRINDINIAI REIKALAVIMAI

Šiame skyriuje išvardijami pagrindiniai reikalavimai visų tipų pralaidoms. Ruošiant taisykles konkrečiam tvenkiniui, nurodomos tos priemonės, kurios būdingos tik aprašomam atvejui.

Tinkamai eksploatuojant hidrostatinius, nuolat stebint jų būklę ir laiku išaiškinant bei šalinant galimus pažeidimus, statiniai ilgiau tarnauja ir mažiau išleidžiama lėšų jų remontui.

5.1. Eksploatuojant hidrostatinius, būtina reguliariai stebėti:

5.1.1. Vandens lygių reguliavimą aukštutiniame ir žemutiniame bjefuose.

Praleidžiant gamtosauginį debitą, turi būti reguliuojamas dugninės arba specialiai gamtosauginiam debitui praleisti skirtos sklendės pradarymo aukštis.

Jei reikia pakelti paviršinius uždorius, vieną uždorį galima pakelti ne daugiau kaip 0,3-0,6 m. Negalima kelti uždorio aukščiau, nepakėlus iki to paties aukščio kitų. Reikia stebėti, kad tekantis iš po uždorių vanduo nesukeltų jų vibracijos. Nerekomenduojama pakeltus uždorius laikyti aukščiau kaip 0,4 H (H – vandens slėgio aukštis). Kai tvenkinys užšalęs, uždoriai gali būti pakelti ne aukščiau kaip 0,2 H. Praleidžiant ledus, visos angos atidaromos maksimaliai.

5.1.2. Statinių nusėdimus, deformacijas, plyšių atsiradimą ir siūlių būklę.

Pastebėjus tokius reiškinius, reikia nedelsiant atitinkamai pažeminti tvenkinio vandens lygį ir imtis remonto darbų. Jei būtina, suderinus su Aplinkos apsaugos ministerija, tvenkinį galima išleisti.

Išleidus tvenkinį, reikia kruopščiai apžiūrėti statinius, žemių užtvanką, šlaitus, tvirtinimus, skydus, vamzdinę liniją. Visi defektai turi būti pašalinti.

Užtaisant plyšius betone, rekomenduojama laikytis tokios tvarkos:

- siauresni kaip 0,5 cm betono plyšiai užliejami karštu bitumu, prieš tai gerai išdžiovinus plyšius,
- 0,5–2 cm pločio plyšiai užkamšomi bitume išmirkytomis pakulomis arba impregnuota virve,
- 2–5 cm pločio plyšiai užtaisomi riebiu cemento skiediniu, prieš tai pašalinus atplyšusius betono gabalus,
- didesni kaip 5 cm pločio plyšiai užtaisomi betonu su smulkiu užpildu.

Nesandarumai skylėse užtaisomi bitume išmirkyta pakuline virve ir karštu bitumu, prieš tai išdžiovinus paviršius.

5.1.3. Žemių užtvankos šlaitų, keteros ir nuvedančiojo kanalo tvirtinimus.

Išardytos ar praplautos tvirtinimų vietos turi būti nedelsiant remontuojamos, tvirtinimai atstatomi.

5.1.4. Filtraciją per hidrostatinį ir palei hidrostatinį.

Pastebėjus filtracijos reiškinius palei hidrostatinį, reikia nedelsiant šalinti filtracijos kelius, juos priplūkiant vandeniui mažai laidžiu gruntu – moliu arba priemoliu. Ypač pavojingos filtracinio vandens išteklėjimo vietos žemių užtvankos žemutiniame šlaite, užtvankos galuose, užtvankos ir gelžbetoninių statinių sąlyčio vietose.

Pastebėjus, kad išnešamos grunto dalelės, reikia nedelsiant pažeminti vandens lygį tvenkinyje. Po to reikia pridengti filtracinio vandens išteklėjimo vietas ne plonesniu kaip 0,5 m žvyro sluoksniu, įrengti drenažą ir vandens nuleidimo liniją, o žvyrą užpilti filtruojančiu gruntu. Būtina išvalyti lietaus vandens nuleidimo latakus ir kontrolinius šulinius. Uždumblėjusius drenažo kolektorius ir linijas reikia praplauti.

5.1.5. Vandens srauto, bangų, kritulių poveikį, dugno, krantų ir risbermų paplovimą ir ardymą.

Potvynio ir ledų praleidimas yra atsakingiausias hidrostatinio eksploatavimo laikotarpis, todėl prieš potvynį būtina patikrinti užtvankos, potvynių pralaidos, kanalų, damų būklę.

Praleidžiant potvynį (kai tvenkinio vandens tūris viršija 1 mln. m³) organizuojamas budėjimas ištisą parą, nuolat stebimas vandens lygis ir hidrostatinių būklė.

Prieš potvynį reikia paruošti avarinių medžiagų (tašų, akmenų, smėlio maišų ir kt.) atsargas.

Pasibaigus potvyniui, visi įrenginiai, žemutinio bjefo ir šlaitų tvirtinimai turi būti apžiūrėti, įvykę pasikeitimai bei deformacijos užfiksuotos brėžiniuose ir fotonuotraukose. Apžiūros rezultatai įforminami aktu.

5.1.6. Ar žemių užtvankoje, apsauginiuose pylimuose neapsigyvena urviniai žvėreliai.

Pastebėjus urvinių žvėrelių žalingą veiklą, būtina juos išgyvendinti, apie tai informuoti Aplinkos apsaugos ministerijos atitinkamo rajono agentūrą.

5.1.7. Ledo poveikį įtvarams.

Kaušinėms, šachtinėms, sifoninėms ir slenkstinėms pralaidoms su skydais bei vandens imtuvais ypač pavojingas ledo prišalimas. Ledas ypač stipriai prišąla prie hidrostatinių, kada nėra pastovaus vandens nuotėkio. Tokiais atvejais ledas turi būti nukapojamas. Jis turi būti nukapojamas ir prieš pradėdant kilti oro temperatūrai, t. y. ne vėliau kaip iki vasario pabaigos. Nenukapotas iki to

laiko ledas kylant temperatūrai plečiasi, „lipa“ ant užtvankos šlaito stumdamas šachtą, vandens imtuvų bokšteliuos, lieptų atramas.

Prieš potvynį ledas turi būti pašalintas ir nuo sifoninių pralaidų oro įleidimo angų.

Pasitaiko, kad šachtinių pralaidų vamzdžių žemutiniai galai (prie energijos slopinimo šulinio) prišąla ledo. Prieš potvynį ledas iš vamzdžių turi būti pašalintas.

Kapojant ledą, būtina laikytis visų saugumo technikos taisyklių (prisitvirtinti saugos diržu prie hidrostatinio nejudamų taškų). Iškapojus properšas, jas reikia pridengti specialiai tam tikslui pagamintais skydais. Kad vėl neužšaltų, properšas galima užkamšyti šiaudais, šakomis.

5.1.8. Skydų ir keltuvų būklė.

Skydai ir jų valdymo mechanizmai turi veikti bet kuriuo metu, todėl jų judamosios dalys turi būti laiku suteptos tinkamu tepalu, nuo jų būtina šalinti ledą ir šiukšles. Metalinės skydų ir mechanizmų dalys dažomos, prieš tai nuvalius rūdis.

5.2. Eksploatuojant hidrostatinius taip pat būtina:

5.2.1. Išvalyti groteles ir užslenkstę nuo susikaupusių žaburų, šiukšlių ir grunto.

5.2.2. Pašalinti nuo žemių užtvankos šlaitų krūmus bei medžius. Užtvankos šlaitus du kartus per metus šienauti.

6. TVENKINIO AKVATORIJOS IR KRANTŲ PRIEŽIŪRA

Nuolat prižiūrint akvatorijas ir krantus, laiku išaiškinant galimus kenksmingus procesus ir taikant reikiamas priemones užtikrinama normali tvenkinio būklė.

Tvenkinio krantų abraziija, išplauto grunto susiklostymas, akvatorijos uždumblėjimas ir užžėlimas turi būti stebimas 3 kartus per metus: pavasarį po potvynio, vasaros viduryje ir prieš užšalant tvenkiniui.

Išimties atvejais (pavyzdžiui, po labai stiprių vėjų) būtina krantus ir akvatoriją apžiūrėti papildomai.

6.1. Priemonės prieš tvenkinio užžėlimą ir uždumblėjimą.

Tvenkinio seklieji plotai neturi viršyti 15–20% tvenkinio bendro ploto. Tvenkinio sekliuose plotuose intensyviai vystosi vandens augalija, todėl tie plotai greitai užpelkėja. Priemonių prieš užžėlimą ir uždumblėjimą įgyvendinimas turi būti suderintas su Aplinkos apsaugos ministerijos atitinkamo regiono departamentu.

6.2. Priemonės prieš tvenkinio krantų nepageidautinus pokyčius.

Tvenkinį eksploatuojantys fiziniai ir juridiniai asmenys privalo:

6.2.1. Išsaugoti želdinius stačiuose šlaituose.

6.2.2. Neleisti ganyti gyvulių stačiuose tvenkinio šlaituose, stebėti, kad būtų vykdomi šių nurodymų 4.3 poskyryje išvardytuose dokumentuose keliama reikalavimai tvenkinio vandens apsaugos juostų priežiūrai. Nustačius pažeidimus, informuoti AAM atitinkamo rajono agentūrą.

7. TVENKINIO VANDENS NAUDOJIMO APSKAITA

7.1. Juridiniai ir fiziniai asmenys, kurių balanse yra tvenkinių hidrostatiniai, privalo nustatytos formos žurnale (11 priedas) registruoti paimamo iš tvenkinio vandens kiekius.

7.2. Juridiniai bei fiziniai asmenys, kurių balanse yra didesni kaip 1 mln. m³ tūrio tvenkinių hidrostatiniai su potvynių pralaida, privalo nustatytos formos žurnale (9 ir 10 priedai) registruoti tvenkinio vandens lygius ir vandens debitus žemutiniame bjefe.

Vandens lygis matuojamas kasdien 8 val., ir pagal išmatuotą lygį apskaičiuojamas vandens debitas žemutiniame bjefe. Kartą per metus būtina vandens debitą išmatuoti (kontrolinis debitas).

Analogiška tvarka vandens lygis ir debitai nustatomi bei registruojami, jeigu iš tvenkinio į žemutinį bjefą turi būti išleidžiamas nustatytas vandens kiekis kitiems naudotojams.

7.3. Juridiniai ir fiziniai asmenys, kurių balanse yra šių taisyklių 7.2 poskyryje nenurodytų tvenkinių hidrostatiniai su potvynių pralaida, privalo nustatyti ir žurnaluose (9 ir 10 priedai)

registruoti vandens lygius bei debitus tik kartą per savaitę – visada tą pačią savaitės dieną 8 val. Potvynių metu vandens lygis stebimas kasdien.

7.4. Išleidimo į žemutinį bjefą vandens kiekiui (debitui) nustatyti turi būti įrengta atitinkama įranga arba ištaruoti slenksčiai, sifonai, šachtos ir kt. hidroįrenginiai.

7.5. Kiekvienoje įmonėje bei organizacijoje, eksploatuojančioje tvenkinius, įsakymu turi būti paskirtas darbuotojas, atsakingas už tvenkinio priežiūrą.

Atsakingas už tvenkinio priežiūrą darbuotojas privalo turėti:

7.5.1. Projektą (brėžinius), pagal kurį įrengtas tvenkinys, arba tvenkinio pasą.

7.5.2. Įrengimų (skydų, keltuvų ir kt.) pasus.

7.5.3. Patvirtintas tvenkinio naudojimo taisykles.

7.5.4. Tvenkinio vandens lygių, debitų ir vandens ėmimo registracijos žurnalus (tų tvenkinių, kuriems tai privaloma).

8. TAISYKLES DERINUSIŲ FIZINIŲ IR JURIDINIŲ ASMENŲ PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMO TVARKA

Derinant taisykles, suinteresuotos organizacijos pateikia kai kuriuos pasiūlymus arba pareiškia pastabas. Šiame skyriuje turi būti papunkčiui nurodyta, kaip ir kokia tvarka turi būti įgyvendinami pasiūlymai, neįvertinti rengiant taisykles.

TAISYKLES SUDARĖ.....
(organizacijos pavadinimas)

.....
(pareigos, parašas, vardas, pavardė)

19.....

A. V.

9. PRIEDAI

1. Tvenkinio situacijos schema M 1:100 000
2. Tvenkinio batimetrinis planas M 1:1 000, M 1:2 000 arba M 1:5 000
3. Tvenkinio apsaugos zonų ir juostų planas M 1:10 000 arba M 1:5 000
4. Tvenkinio plotų ir tūrių kreivė
5. Hidrostatinio planas ir pjūviai
6. Potvynių pralaidų debitų kreivės
7. Žemutinio bjefo debitų kreivė
8. Gamtosauginio debito praleidimo kreivės
9. Vandens lygio tvenkinyje matavimų žurnalas Nr. 1
10. Debitų žemutiniame bjefe registravimo žurnalas Nr. 2
11. Paimto iš tvenkinio vandens kiekio registravimo žurnalas Nr. 3
12. Tvenkinio vandens ūkio skaičiavimų lentelės 50% ir 95% tikimybės metais
13. Leidimų vandens lygiui keisti tvenkiniuose ir užtvenktuose ežeruose išdavimo taisyklės.

9 priedas
Žurnalas Nr. 1

..... tvenkinio ant upės

VANDENS LYGIO TVENKINYJE MATAVIMŲ ŽURNALAS 19... m.

Stebėtojas Matuoklės nulinio altitudė..... m.
(pavardė)

Mėnesio diena	Atskaitymai matuoklėje (m)											
	Mėnesiai											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII

10 priedas
Žurnalas Nr. 2

..... tvenkinio ant upės

**DEBITŲ ŽEMUTINIAME BJEFE REGISTRAVIMO
ŽURNALAS 19... m.**

Debitas m³/s

Mėnesio diena	Mėnesiai											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII

11 priedas
Žurnalas Nr. 3

..... tvenkinio ant upės

**PAIMTO IŠ TVENKINIO VANDENS KIEKIO REGISTRAVIMO
ŽURNALAS 19... m.**

Eil. Nr.	Objekto, imančio iš tvenkinio vandenį, pavadinimas	Paimta vandens tūkst. m ³													Pastabos
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Iš viso	

2 priedas

..... TVENKINIO VANDENS ŪKIO SKAIČIAVIMAI

kinio NPL..... m Tven

..... UPĖ

kinio plotas ha Tven

ras tūris t. m³ Bend

Baseino plotas..... km²

dingas tūris t. m³ Nau

Garantija..... %

udojamo vandens sluoksnis m Suna

Mėnesiai	Pritekėjimas		Nuostoliai iš tvenkinio W t. m ³				Iš tvenkinio naudojamas vanduo W t. m ³			Nuostoliai + poreikis t. m ³	Vandens balansas (t. m ³)	Tvenkinio charakteristikos per mėnesį						Išleidžiama iš tvenkinio		Tranzitinis	
												Mėn. pradžioje		Paimama iš tvenkinio	Kaupiamas tvenkinyje	Mėn. pabaigoje					
	Q m ³ /s	W t. m ³	Išgaravimas	Filtracija	Gamtos auginis debitas	Iš viso	Drėkinimui	Kitiems poreikiams	Iš viso			Tūris W t. m ³	VL altitudė			Tūris W t. m ³	VL altitudė	Tūris W t. m ³	Debitas Q m ³ /s	Tūris W t. m ³	Debitas Q m ³ /s
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. 33, 1999-01-29, Žin., 1999, Nr. 16-425 (1999-02-12), i. k. 099301MISAK00000033

Dėl Leidimų vandens lygiui keisti tvenkiniuose ir užtvenktuose ežeruose išdavimo taisyklių patvirtinimo